

RADONUNDERSØKELSE I SKOLER OG BARNEHAGER I SØGNE.

RADONUNDERSØKELSE

Det ble på initiativ fra Helseenheten i Søgne i vår gjennomført en radonkartlegging i samtlige skoler og barnehager. Undersøkelsen ble foretatt med sporfilm over ca. 2 mnd. Skolene målte i 3 klasserom hver, barnehagene i 2 oppholdsrom og de minste familiebarnehagene i et oppholdsrom.

HVA ER RADON?

Radon er en radioaktiv edelgass som avgis fra flere relativt vanlige bergarter i Norge. Radon har den egenskap at den spaltes ved å sende ut partikler i form av stråling. Når vi puster inn radongass i lungene, kan strålingen fra partiklene gassen etterlater seg føre til lungekreft. Det er først etter lang tids eksponering at denne faren er reell. Risikoen for lungekreft øker naturlig nok med økende radonkonsentrasjon.

ANBEFALING FOR RADON I NORGE

Statens strålevern har satt tiltaksgrensen (det vil si grensen for når man bør gjøre enkle tiltak for å få ned verdien) til 100 Bq/m³. Det er videre satt en anbefalt maksimumsverdi på 200 Bq/m³, det vil si at radonverdien i bygninger alltid bør være lavere enn 200 Bq/m³.

HVA VET VI OM RADON I SØGNE FRA TIDLIGERE?

For vel 10 år siden ble det foretatt en omfattende radonundersøkelse i Søgne. Det ble foretatt undersøkelse av samtlige skoler og barnehager, men det ble også gitt tilbud til befolkningen om å undersøke boligene. Resultatene i skoler og barnehager viste, etter at enkle tiltak var utført, at det ikke var noen svært høye verdier i Søgne. For noen bygninger, spesielt noen barnehager, ble det imidlertid målt verdier som med fordel kunne være noe lavere. Når det gjaldt boligene i kommunen så ble det ikke funnet noen områder som hadde høye verdier, men noen enkeltboliger hadde høyere verdier enn ønskelig. Etter at tiltak var utført, ble det utført kontrollmålinger og de fleste oppnådde da akseptable verdier.

RESULTATER AV UNDERSØKELSEN DENNE GANG.

Skolene

Åtte skoler deltok i undersøkelsen. Det ble målt i 3 klasserom på hver skole. På bakgrunn av tiden det ble målt er det beregnet en årsmiddelverdi. Det er denne verdien som oppgis nedenfor.

- En skole hadde alle tre målingene under 100 Bq/m³
- Tre skoler hadde alle verdiene mellom 100 og 200 Bq/m³
- Tre skoler hadde alle verdiene mellom 200 og 1000 Bq/m³
- En skole hadde en måling under 1000 og 2 målinger over 1000 Bq/m³

Barnehager

18 barnehager og familiebarnehager deltok i undersøkelsen. Tre av barnehagene hadde ikke målt lenge nok for å kunne regne ut årsmiddelverdien, men ut fra måleresultatene var det indikasjon på at en av barnehagene hadde akseptable verdier, mens to hadde mulig noe høye verdier. I barnehagene ble det målt i to oppholdsrom, mens i de minste familiebarnehagene ble det målt i et oppholdsrom.

- Åtte barnehager hadde verdier under 100 Bq/m³
- To barnehager hadde verdier mellom 100 og 200 Bq/m³
- Fem barnehager hadde verdier mellom 200 og 1000 Bq/m³
- Ingen barnehager hadde verdier over 1000 Bq/m³

VURDERING / TILTAK

Statens stråleverns tiltaksgrense på 100 Bq/m³ og maksimumsgrense på 200 Bq/m³ tilsier at det må gjøres tiltak for å få ned verdiene i 7 skoler og 7 barnehager. Der hvor verdiene var under 1000 Bq/m³ bør det være tilstrekkelig med enkle tiltak, men for Tinntjønn skole som hadde to målinger over 1000 Bq/m³ bør det gjøres en kartlegging for å finne ut hvilke tiltak som vil virke best.

Kommunelegen anbefaler at de enkle tiltak bør bestå i å øke ventilasjonen. For de bygningene som har balansert ventilasjon må enten dette anlegget stå på hele døgnet eller øke kapasiteten, muligens en kombinasjon av disse to. For de bygningene som ikke har ventilasjon må det foretas bedre utluftning gjennom vinduer. Når disse tiltakene er utført, vil det så bli foretatt nye og utvidede målinger. Slike målinger kan imidlertid kun utføres i vinterhalvåret, så det blir ikke aktuelt før i siste halvdel av

september. Kommunelegen har tro på at dette tiltaket vil gi betydelige lavere verdier, og forhåpentligvis verdier under maksgrensen på 200 Bq/m³.

For de bygningene som hadde de høyeste verdiene, vil det i tillegg bli tatt kontakt med eksterne konsulenter som kan bidra med råd om hvilke ytterligere tiltak som bør iverksettes. Også her vil det bli fulgt opp med nye og utvidede og flere målinger til høsten.

Det poengteres at dette først og fremst er en kartleggingsundersøkelse som må følges opp med nye og bedre målinger før vi kan si at vi har sikre resultater. Statens strålevern har vært kontaktet og de er enig i kommunelegens vurderinger. De vil også kunne gi råd og veiledning i det videre arbeidet. Kommunelegen vil sammen med kommunens ledelse gi dette arbeidet høy prioritet og gjøre det vi kan for å få akseptable radonverdier i våre skoler og barnehager.